

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ім.М.ГОРЬКОГО

"Затверджую"
Перший проректор ДонНМУ
проф.П.Г.Кондратенко

"__" _____ 2015 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
НЕВРОЛОГІЯ

(назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки _____ 1101 «Медицина» _____

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність _____ 7.110106 «Стоматологія» _____

(шифр і назва спеціальності)

факультет _____ стоматологічний _____

(назва факультету, відділення)

кафедра _____ Неврології, медичної генетики та нейрохірургії _____

(назва кафедри)

Нормативні дані:

Форма навчання	Курс	Кількість годин				СРС
		кредитів	ВСЬОГО годин	аудиторних		
				лекцій	практичних	
Денна	4-й	1,5	45	10	30	5

Робочу програму складено на підставі типової програми, затвердженої Центральним методичним кабінетом з вищої медичної освіти МОЗ України

Робочу програму склали: зав. каф. доц. Селезньова С. В., доц. Козинський О. В., ас. Калач О. В., ас. Мельниченко О. С.

Програму обговорено на засіданні кафедри " 28 " серпня 2015 р.
Протокол № 1/15-16

Завідувач кафедри к.м.н., доцент Селезньова Софія Вініамінівна
(вчене звання, ПІБ, підпис)

Програму ухвалено на засіданні циклової комісії " _____ " _____ 201__ р.
Протокол № _____

Голова циклової методичної комісії _____

Голова циклової методичної комісії _____

(вчене звання, ПІБ, підпис)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 1,5	Галузь знань <u>1101 «Медицина»</u> (шифр і назва)	Нормативна	
	Напрямок підготовки <u>1101 «Медицина»</u> (шифр і назва)		
Модулів – 1	Спеціальність (професійне Спрямування) <u>7.110106 «Стоматологія»</u>	Рік підготовки	
		4-й	
Загальна кількість годин – 45		Семестр	
		7, 8-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 30 год. самостійної роботи студента – 5 год.	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>Спеціаліст</u>	Лекції	
		10 годин.	
		Практичні, семінарські	
		30 годин	
		Лабораторні	
		0 годин	
		Самостійна робота	
		5 годин	
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю:	
Поточний та підсумковий модульний контроль			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: аудиторних – 66,7%, самостійної роботи студента – 33,3%

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: навчання студентів:

- Теоретичним основам нервових хвороб в т.ч. нейростоматології;
- Навичкам обстеження неврологічних хворих;
- Методології постановки діагнозу неврологічного захворювання;
- Вибору тактики лікування та надання термінової допомоги при невідкладних станах у неврології.

Завдання:

1. Аналізувати дані обстеження нейростоматологічних хворих.
2. Визначати провідні симптоми і синдроми при найбільш поширеній неврологічній патології.
3. Планувати тактику ведення стоматологічного хворого з неврологічною патологією.
4. Проводити диференційну діагностику захворювань у клініці нейростоматології та проводити обстеження нейростоматологічних хворих.
5. Ставити діагноз та надавати екстрену медичну допомогу при невідкладних станах у клініці нервових хвороб.
6. Ставити синдромний та попередній клінічний діагноз нейростоматологічної патології.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- синдроми розладу руху та чутливості; синдроми ураження екстрапірамідної системи, мозочка, черепних нервів, кори головного мозку; зміни спинномозкової рідини та менінгеальний симптомокомплекс;
 - класифікацію нейростоматологічних, судинних, інфекційних, демієлінізуючих захворювань, пароксизмальних станів та захворювань периферичної нервової системи;
 - принципи профілактики захворювань нервової системи;
 - особливості порушень мозкового кровообігу, принципи лікування інсультів;
 - основні види цефалгій та їх лікування.
- **вміти::**
1. оцінювати неврологічний статус, визначати провідний неврологічний синдром, обґрунтовувати топічний діагноз;
 2. формулювати попередній і проводити диференційований діагноз нейростоматологічних захворювань;
 3. діагностувати невідкладні стани неврологічних хворих, визначати тактику надання екстреної медичної допомоги;
 4. визначати характер та тактику ведення нейростоматологічного хворого;
 5. визначати принципи лікування нейростоматологічних захворювань.

2. Структура навчальної дисципліни

№ п\п	Модулі, змістові модулі, теми	Кількість годин (кредитів)			
		Всього год/кредит	У тому числі		
			лекції	практичні	СРС
1	2	3	4	5	6
	Всього:	45 / 1,5	10	30	5
	Модуль – Неврологія	45 / 1,5	10	30	5
	1.1 Довільні рухи та їх порушення. Мозочок та стріопалідарна система, симптоматологія ураження. Чутливість та синдроми її ураження. Синдроми порушення рухів. Визначення поняття «параліч», «парез». Ознаки периферичного та центрального парезів. Синдроми ураження кортикомускулярного шляху на різних рівнях. Спонтанні болі. Реактивні болі. Парестезії. Синдроми чутливості при ураженні периферичної нервової системи, головного і спинного мозку. Алгоритм діагностики больового синдрому та синдромів порушення чутливості. Дослідження поверхневої, глибокої та складної чутливості. Дослідження симптомів натягу. Синдроми ураження мозочка та екстрапірамідної системи. Визначення поняття «атаксія». Клінічні варіанти атаксій. Паркінсонічний синдром. Гіперкінези. Розв'язання тестових задач. Робота з хворими.				
	1.2. Синдроми ураження черепних нервів. Бульбарний та псевдобульбарний синдроми. Алгоритм діагностики синдромів ураження черепних нервів. Розв'язання тестових задач. Самостійна робота з хворими. Дослідження функцій черепних нервів, виявлення симптомів їх ураження.				
	1.3. Основні нейростоматологічні захворювання і синдроми. Больові синдроми обличчя.				

	Невралгія трійчастого нерва. Невропатія лицевого нерву. Розв'язання тестових задач. Самостійна робота з хворими. Дослідження функцій черепних нервів та гангліїв, виявлення симптомів їх ураження.				
	1.4. Гострі порушення мозкового кровообігу. Класифікація судинних захворювань. Перехідні порушення. Інсульти. Диференціальна діагностика. Принципи невідкладної допомоги. Тактика ведення хворого з ГПМК. Алгоритм діагностики перехідних порушень мозкового кровообігу та інсультів. Розв'язання цільових і тестових задач. Самостійна робота з хворими. Діагностика основних форм порушень мозкового кровообігу, встановлення попереднього діагнозу, алгоритм невідкладної медичної допомоги.				
	1.5 Запальні та демієлінізуючі захворювання нервової системи. Ліквородіагностика. Діагностика основних форм запальних та демієлінізуючих захворювань встановлення попереднього діагнозу.				
	1.6 Пароксизмальні стани в неврології (епісиндром, синкопальні стани, вегетативні кризи). Діагностика основних форм пароксизмальних станів, встановлення попереднього діагнозу, алгоритм невідкладної медичної допомоги.				
	Модульний контроль				

3. Тематичний план лекцій

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Довільні рухи та їх порушення. Мозочок та стріопалідарна система, симптоматологія ураження. Чутливість та синдроми її ураження	2,0
2	Синдроми ураження черепних нервів	2,0
3	Основні нейростоматологічні захворювання і синдроми	2,0
4	Гострі порушення мозкового кровообігу. Невідкладні стани в неврології	2,0
5	Запальні та демієлінізуючі захворювання нервової системи. Ліквородіагностика. Пароксизмальні стани в неврології (епісиндром, синкопальні стани, вегетативні кризи).	2,0

4. Тематичний план практичних занять

№ з/п	Тема	Кількість годин
Модуль 1 – Нейростоматологія		
1	Довільні рухи та їх порушення. Мозочок та стріопалідарна система, симптоматологія ураження. Чутливість та синдроми її ураження.	6
2	Синдроми ураження черепних нервів.	6
3	Основні нейростоматологічні захворювання і синдроми.	6
4	Гострі порушення мозкового кровообігу. Запальні та демієлінізуючі захворювання нервової системи. Ліквородіагностика.	6
5	Пароксизмальні стани в неврології (епісиндром, синкопальні стани, вегетативні кризи). Модульний контроль	6

6. Тематичний план самостійної роботи студентів

№ з/п	Тема	Кількість годин
Модуль 1 – Нейростоматологія		
1	Довільні рухи та їх порушення. Мозочок та стріопалідарна система, симптоматологія ураження. Чутливість та синдроми її ураження.	1
2	Синдроми ураження черепних нервів.	1
3	Основні нейростоматологічні захворювання і синдроми.	1
4	Гострі порушення мозкового кровообігу.	1
5	Запальні та демієлінізуючі захворювання нервової системи. Ліквородіагностика. Пароксизмальні стани в неврології (епісиндром, синкопальні стани, вегетативні кризи).	1

6. Індивідуальні завдання

Методика неврологічного обстеження хворого.

7. Методи навчання

Лекції, практичні заняття, самостійна та позааудиторна робота.

8. Методи контролю

Підсумковий модульний контроль складається з двох частин: тестового контролю, який включає 30 тестових завдань формату (А) та контролю освоєння практичних навичок (відповідно до переліку практичних навичок) з отриманням студентом двох оцінок.

9. Перелік питань до підсумкового модульного контролю

- Тема 1. Довільні рухи та їх порушення. Мозочок та стріопалідарна система, симптоматологія ураження. Чутливість та синдроми її ураження
- Тема 2. Синдроми ураження черепних нервів
- Тема 3. Основні нейростоматологічні захворювання і синдроми
- Тема 4. Гострі порушення мозкового кровообігу.
- Тема 5. Запальні та демієлінізуючі захворювання нервової системи. Ліквородіагностика.
- Тема 6. Пароксизмальні стани в неврології (епісиндром, синкопальні стани, вегетативні кризи).

10. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичне й інформаційне забезпечення дисципліни:
 - «Неврологические болезни и нейростоматология» Методичні вказівки для підготовки до практичних занять для студентів 4 курсу стоматологічного факультету, 2012 р., затверджені Вченою радою;
 - Засоби для різних видів контролю навчальної діяльності:
 - Тести для поточного контролю;
 - Завдання для самостійної роботи студентів;
 - Ситуаційні задачі;
 - Тести для підсумкового модульного контролю.
 - Засоби навчання:
 - Навчальні таблиці;
 - Навчальні відеофільми.

11. Рекомендована література

Базова

1. Е.И. Гусев, А.Н. Коновалов, Г.С. Бурд. Неврология и нейрохирургия. Москва: "Медицина".- 2000 Г.-656 с.
2. С.М. Вінічук, Є.Г. Дубенко, Є.Л. Мачерет. Нервові хвороби.- Київ: "Здоров'я". - 2001р.-693 с.
3. Болезни нервной системы. Руководство. / Под ред. Н.Н. Яхно, Д.Р. Штульман, П.В. Мельничук.- Москва: «Медицина».-1995 г.- 642 с.
4. Е.И. Гусев, А.Н. Коновалов, Г.С., Бурд. Неврология и нейрохирургия. Москва: "Медицина".- 2000 Г.-656 с.
5. С.М. Вінічук,Є.Г. Дубенко, Є.Л. Мачерет. Нервові хвороби.-Київ: „Здоров'я”- 2001р.-693 с.
6. Болезни нервной системы. Руководство. / Под ред. Н.Н. Яхно, Д.Р. Штульман, П.В. Мельничук.- Москва: «Медицина».-1995 г.- 642 с.
7. Герасимова М.М. Нервные болезни. Учебник для студентов мед. вузов и врачей-неврологов. - Тверь: ООО «Изд-во «Триада», 2003. - 512с.

Допоміжна

1. Ю.С. Мартынов. Нервные болезни.- Москва: «Медицина».- 1988 г.-484 с.
2. В.В. Михеев, П.В. Мельничук. Нервные болезни.- Москва: «Медицина».- 1981 г.- 530 с.
3. А.П. Ромоданов, Н.М. Мосийчук, Э.И. Холопченко. Атлас топической диагностики заболеваний нервной системы.- Киев «Вища школа». -1979 г.- 214с.

4. Неотложная помощь в клинике нервных болезней. / Под ред. П.В. Волошина, И.И. Шогам, В.И. Тайцлина и др. - Киев "Здоров'я".- 1987г. -216с. Болезни нервной системы. Руководство для врачей. В 2 т. Под редакцией Н.Н. Яхно, Ц.Р. Штульмана. - М.: «Медицина», 2001.
5. Гузева В.И., Михайлов И.Б. Фармакотерапия нервных болезней у взрослых и детей. -СПб.: «Фолиант». - 2002. - 400с.
6. Гусев Е.И., Бурд Г.С, Скворцова В.И., Гехт А.Б. Современные методы диагностики и течения заболеваний нервной системы. - Уфа, 1996. - 118с.
7. Гусев Е.И., Гехт А.Б., Гаптов В.Б., Тихопой Е.В. Реабилитация в неврологии. Учеб-зое пособие. - М., 2000.
8. Дифференциальная диагностика нервных болезней: Руководство для врачей / под эед. Г.А. Акимова и М.М. Одинака. - СПб.: «Гиппократ», 2000. -664с.
9. Исайкин А.И., Яхно Н.Н. Вертебрально-базилярная недостаточность //Русский мед. курн. - 2001. - № 7-8. - С. 1166- 1169.
10. Карлов В.А. Терапия нервных болезней. - М.: «Шаг», 1996. - 653с.
11. Клиническая неврология с основами медико-социальной экспертизы: Руководство 1ля врачей / Под ред. А.Ю. Макарова. - СПб.: ООО «Золотой век», 1998. - 602 с.
12. Михайленко А.А. Клинический практикум по неврологии. - СПб.: «Фолиант», 2001. 480с.
13. Маджидов Н.М., Трошин В.Д. Доинсультные цереброваскулярные заболевания. -Ташкент: «Ибн Сина», 1985. - 220с.
14. Практическая неврология: неотложные состояния /Кол. Авт.: Под ред. И.С. Зозули. -Сиев: «Здоровье», 1997. - 216с.
15. Практическая неврология. Клинические разборы и наблюдения: Сборник / под ред. ТН. Яхно, Т.Р. Штульмана, И.В. Дамулина. - М.: «Медицина», 2001. - 432с.
16. Штульман Д.Р., Левин О.С. Неврология. Справочник практ. врача 2-е издание. - М.: «МЕД-пресс-информ», 2002. - 784с.
17. Виленский Б.С. Инсульт. - СПб.: «Мединформагенство»,995. -287с.

14. Інформаційні ресурси

1. Навчально-методичне й інформаційне забезпечення дисципліни:
 - «Неврологические болезни и нейростоматология» Методичні вказівки для підготовки до практичних занять для студентів 4 курсу стоматологічного факультету, 2012 р., затверджені Вченою радою;
 - «Неврологія» Методичні вказівки для підготовки до практичних занять для студентів 4 курсу стоматологічного факультету, 2010 р., затверджені Вченою радою (на українській мові);
 - Засоби для різних видів контролю навчальної діяльності:
 - Тести для поточного контролю;
 - Завдання для самостійної роботи студентів;
 - Ситуаційні задачі;
 - Тести для підсумкового модульного контролю.
 - Засоби навчання:
 - Навчальні таблиці;
 - Навчальні відеофільми.
 - Сайт кафедри neurology.dsmu.edu.ua
2. Тематичні хворі.
3. Сайт кафедри neurology.dsmu.edu.ua
4. Рекомендована література.
5. Бібліотека
6. Накази МОН, МОЗ